

ಕಲಬುರಗಿಯ ಅಘಜಲಪುರದ ದೇವಲ ಗಾಣಗಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಲಿನಗೊಂಡಿರುವ ಭೀಮಾ ಹಾಗೂ ಅಮರ್ಡ್ಯ ನದಿಯ ಸಂಗಮ ಚಿತ್ರ: ಪ್ರಶಾಂತ್ ಎಚ್.ಬಿ.

ಮಂಗಳೂರಿನ ತುಂಬೆ ಬಳಿ ಹರಿವ ನೇತ್ರಾವತಿ...

ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಅನಾಹುತ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ನದಿಗಳ ಜೋಡಣೆಯ ಹುಲಿಸವಾರಿ

ನದಿಗಳು ಸೊರಗುವ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ನದಿ ಜೋಡಣೆಯೂ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ. ಒಣ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ಸಮೃದ್ಧ ನೀರಿರುವ ಕಡೆಯಿಂದ ನೀರು ಹರಿಸಿ ಕೃಷಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವುದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತ. ಈ ಕೆಲಸ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಪರಿಸರ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ, ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣವೂ ದುಂದು. ರಾಷ್ಟ್ರದ 54 ನದಿಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ 5,60,000 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ ಗಂಗಾ-ಕಾವೇರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನದಿಪಾತ್ರ ಬದಲಾಯಿಸುವ 36 ಬೃಹತ್ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದರೂ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅಪಾರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಹಾನಿ ಆಗುವುದಂತೂ ನಿಜ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೂ ಇರಬೇಕು.

1970ರಲ್ಲಿ, ಅಂದಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಖ್ಯಾತ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಕೆ.ಎಲ್. ರಾವ್

ಯೋಜನೆಯ ರೂಪರೇಷೆ ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರನ್ನು 2640 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಕಾಲುವೆ ಮೂಲಕ ಕಾವೇರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ವ್ಯಾಪಕ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಈ ಕೆಲಸ ಸಾಧುವಲ್ಲ ಎಂದು ಕೈಬಿಡಲಾಯಿತು. ಅಂದಿನ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 550 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಪಂಪ್ ಮಾಡಲು 5 ಸಾವಿರದಿಂದ 7 ಸಾವಿರ ಮೆಗಾವಾಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಿ, ಈ ಯೋಜನೆ ಬಹಳ ದುಬಾರಿ ಎಂದು ಕೈಬಿಡಲಾಯಿತು.

ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಜೀವನದಿಗಳನ್ನು ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ನದಿಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಜಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿತ್ತು. ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸತತ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವ ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಗುಜರಾತ್, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಸೋನ್, ನರ್ಮದಾ, ತಪತಿ, ಗೋದಾವರಿ, ಕೃಷ್ಣಾ

ಮತ್ತು ಪೆನ್ನಾರ್ ನದಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಹರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಮೂಲ ನದಿಗಳು ಮುಂದೆ ಹರಿಯಲಾರದೆ ಬರಡಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೇಡ್ಡಿ-ವರದಾ ನದಿಗಳು ಈ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನಾ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ. ಬೇಡ್ಡಿ ನದಿಯ ಉಪ ನದಿಗಳಾದ ಪಟ್ಟಣ ಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಶಾಲ್ಮಲಾಳಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಯೋಜನೆ. ಬೇಡ್ಡಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ವರದಾ ಮೂಲಕ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದು; ತುಂಗಭದ್ರಾ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ 60,200 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿ. ಇದರಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊತೆ ಹಾನಿಯೇ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಜನ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನೇತ್ರಾವತಿ ನದಿಯ ಉಪನದಿಗಳಿಂದ ಹಾಸನ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ 24 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಹರಿಸಲು ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸಾವಿರಾರು ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರನ್ನು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಬೇಸಿಗೆಗೆ ಮೊದಲೇ ನೇತ್ರಾವತಿ ನದಿ ಸೊರಗುವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗೋದಾವರಿ, ಕೃಷ್ಣಾ, ಪೆನ್ನಾರ್ ನದಿಗಳನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿತ್ತು. ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯಿಂದ 247 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಾ-ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಪೆನ್ನಾರ್ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರಿಸಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನೀಡಲಿರುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಪಾಲು, ಅಂದರೆ 200 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ತಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ತಮಿಳುನಾಡು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಷಯ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಹರಿವು ಕಡಿಮೆ ಆಗಿ ನದಿ ತೆವಳುತ್ತಾ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಬಹುದು.

ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹರಿಯಲು ಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ತಡೆಹಾಕಿದರೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಅನಾಹುತ ಬಹಳ ದುಬಾರಿ. ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದಲ್ಲಿ ನದಿ ತೊರೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮೋನಜ್ ಲೇಕ್ ಒಣಗಿತು. ಹಿಂದಿನ ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾದ ಆರಾಲ್ ಸಮುದ್ರದ ಸಾವಿಗೂ ಇದೇ ಕಾರಣ. ಆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ನೀರುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಮುದರಿಯಾ ಮತ್ತು ಸಿರ್ಧರಿಯ ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದ್ದೇ ಆರಾಲ್ ಸಮುದ್ರದ ಅಳಿವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲೂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೋಡ ಕಟ್ಟದೆ ಮಳೆ ಸುರಿಯದೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬರಗಾಲಪೀಡಿತವಾದವು.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in